

Projektets diarienummer, namn och omfattning i tid

Alkoholnormen – inte längre en norm dold under ytan – år 3 (verksamhetsår 2018),
dnr 2017-024

Organisation och organisationsnummer

IOGT-NTO 802001-5569

Projektets mål samt eventuella förändringar i förhållande till projektansökan

- > Identifiera finansieringsmöjligheter för framtiden
  - > Utveckla nya metoder för att systematiskt arbeta med att förändra alkoholnormen till en nykterhetsnorm.
  - > Göra förstudie kring möjliga prioriterade målgrupper för alkoholnormsarbetet.
- Samtidigt fortsätter arbetet från tidigare års ansökningar
- > Utbilda Normskiffare - Göra medlemmar inom IOGT-NTO experter på alkoholnormen.
  - > Medvetandegöra fler i samhället om alkoholnormen - Etablera alkoholnormen som begrepp
  - > Starta en tankesmedja med externa parter (civilsamhälle, näringsliv, politiker, forskare) som arbetar med långsiktigt normförändringsarbete
  - > Arbeta för att få Alkoholnormen som nytt ord i SAOL

Planerade aktiviteter (kopiera texten från projektansökan)

Övergripande process 2018

Målgruppsanalys, metodutveckling och genomlysning av finansieringsmöjligheter för fortsatt aktivt arbete för att utmana alkoholnormen > Utbyte med IOGT Norge om deras drogförebyggande arbete med alkoholkulturen > Fortsatt utbildning av medlemmar för att höja den kollektiva kompetens om alkoholnormen som struktur och begrepp > Halvtidsutvärdering av vår sexåriga strategi och det tre första åren av arbete med alkoholnormen

Övergripande process 2019 (om finansiering säkerställs)

Tankesmedja lanseras - Kunskaps spridning intensifieras - Stor kampanj lanseras

Vilka aktiviteter har genomförts?

- > Tillsatt ny tjänst som delvis har alkoholnormen som sitt uppdrag (har saknats tidigare)
- > 3 rapporterade studiecirkel i Normalia
- > Haft omfattande samtal i organisationen i stort om normer (metoo) vilket indirekt ökar kunskap om alkoholnormen
- > Släppt boken Allt vi inte pratar ihop tillsammans med Make Equal och Studieförbundet. Ett kapitel handlar om flyktvägar. Till detta tillhörande inlägg/diskussioner på Facebook samt podd
- > Ang målet att starta en tankesmedja med externa parter så har vi tagit ett första steg i denna process genom att skapa ett alkoholpolitiskt nätverk med de organisationer som vi vet jobbar med alkoholpolitik och alkoholnormen.
- > Skrivit en rapport om Alkoholnormen som är tänkt att användas parallellt med studiematerial Normalia
- > I samband med den internationella kampanjen Sober October så har vi tillsammans med olika företag, organisationer och landsting tagit fram broschyrer om fördelarna med alkoholfritt.
- > Tagit upp alkoholnormen i tal i Engelsberg – detta TV-sändes av Axess TV och publicerades i en essäsamling på temat (vilka droger kan ett samhälle tolerera)
- > Skapat KIT-filmer på olika teman för att uppmärksamma olika alkoholpolitiska frågor som i sin tur ifrågasätter alkoholnormen
- > Ordnat nyktra mötesplatser på evenemang som traditionellt sett saknar sådana, exempelvis Almedalen.

Förväntat resultat (kopiera texten från projektansökan)

Under 2018 ska vi:

- > Ha identifierat prioriterade målgrupper att satsa på för att utmana alkoholnormen effektivt
- > Skapat en struktur för hur vi arbetar med alkoholnormen internt
- > Utvecklat metoder för hur samtal om alkoholnormen kan göras framgångsrikt
- > Tre ansökningar skrivna och inskickade
- > Minst en beviljad ansökan från extern finansieringspart
- > Utbildat 200 medlemmar i alkoholnormen

Vilka resultat har uppnåtts?

Under 2018 ska vi:

> Ha identifierat prioriterade målgrupper att satsa på för att utmana alkoholnormen effektivt
Vi har identifierat målgrupper som vi har arbetat med aktivt under 2018. Den första är beslutsfattare och vårdpersonal som beslutar kring och jobbar inom äldreboenden. Forskning av Evy Gunnarsson visar att personer med missbruksproblematik som hamnar på äldreboenden inte får den vård de behöver. Alderdomshemmen, både privata och kommunala, är väldigt liberala vid alkoholserving och har sällan den specialistvård som krävs.

Andra målgruppen är föräldrar med yngre barn, unga idag dricker mindre och det är viktigt att påverka föräldrarna så att denna trend håller i sig.

> Skapat en struktur för hur vi arbetar med alkoholnormen internt
Detta är en ständigt pågående process i vilken vi har tagit många viktiga steg framåt. Alkoholnormen har blivit ett arbetsområde på en av våra avdelningar och därmed också ett liv efter detta projekt. Frågan finns också som en punkt på ledningsmöten för att se till att den genomsyrar hela verksamheten.

> Utvecklat metoder för hur samtal om alkoholnormen kan göras framgångsrikt
Till boken Allt vi inte pratar om finns ett studiematerial som är en bra och tydlig metod att prata om normer generellt och även om alkoholnormen.

> Tre ansökningar skrivna och inskickade och > Minst en beviljad ansökan från extern finansieringspart
Ej uppnått detta mål. Skickat in en ansökan som ej beviljades.

> Utbildat 200 medlemmar i alkoholnormen
34 studiecirkel på materialet Normalia är inrapporterade från NBV och 212 studiecirkeldeltagare.

Vad kunde inte genomföras?

Vi har inte kunnat skriva tre ansökningar så som vi hade planerat. Detta berodde främst på omfattande interna processer.

Vilka är de positiva erfarenheterna?

De positiva erfarenheterna som vi har sett är både interna och externa. Internt kan vi se att våra medlemmar arbetar med och pratar om alkoholenormen på ett mer strukturerat och tydligt sätt, detta märks både i våra olika kanaler men också i de aktiviteter som görs runt om i landet. 25% av allt pressmaterial från IOGT-NTO har innehållit något kring alkoholenormen.

Externt så har begreppet alkoholenorm fått ett starkare fäste än för 3 år sedan och vi ser att vi är på väg åt rätt håll. Ungdomar dricker mindre och på så sätt utmanar alkoholenormen, alkoholföretagen ökar sitt sortiment av alkoholfritt och på Systembolaget slår de alkoholfria alternativen rekord i försäljning. Kända personer kommer ut och berättar att de tar paus från sitt drickande och då inte för att de har ett problem utan för att de upplever många positiva effekter av nykterheten. Så även om begreppet alkoholenorm inte alltid nämns så ofta som vi hade önskat så märks det att det håller på att ske ett skifte.

Vilka är de negativa erfarenheterna?

De negativa erfarenheterna handlar främst om att vi har haft väldigt höga ambitioner med projektet men på grund av stora omställningar och interna processer så har vi inte nått alla våra mål.

Övrig information

Ekonomisk redovisning (Vänligen specificera)

Tidsperiod för vilken redovisningen sker

2018

Intäkter

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Ansökta medel från Stiftelsen Ansvar för Framtiden	400 000	400 000
Medel från andra	-	
Egen ekonomisk insats	30 % av heltid = 21	30 % av heltid = 2
Annan finansiering		
Intäkter totalt	610 000 kr	610 000 kr

Kostnader

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Aktiviteter	230 000	200 000
Material	20 000	50 000
Personal	50% av en heltid=	50% av en heltid=
Administration		
Övrigt	10 000	10 000
Kostnader totalt	610 000	610 000

Resultat + / -		
-----------------------	--	--

Redovisningen upprättad

Ort och datum

Stockholm 20190605

Projektansvarig

Namn-teckning

Namn-förtydligande

Irma Kilim

Organisation

IOGT-NTO

Adress

Box 128 25

Postadress och land

11297 Sverige

Telefon inklusive landskod

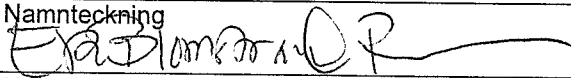
08-672 60 00

E-post

info@iogt.se

Firmatecknare

Namn-teckning

Namn-förtydligande

Eva Blomstrand Persson

Organisation

IOGT-NTO

Adress

Box 128 25

Postadress och land

11297 Sverige

Telefon inklusive landskod

0733-72 63 11

E-post

eva.blomstrand.persson@iogt.se

Stiftelsen Ansvar för Framtidens anteckningar

--

För Stiftelsen Ansvar för Framtiden

Datum

Namn-teckning

Namn-förtydligande